

Latviešu Fonda balsošanas rezultāti 2001. gada 26. oktobrī

Kandidāti LF padomei		Saņemtās	
		balsis	
	Elisa Freimane	256	
	Aivars Celmiņš	247	
Kandidāts LF revidenta amatam			
	Harolds Bulmanis	256	
LF aptauja			
A. Ir iespējams, ka akciju tirgus svārstību dēļ nākošajā gadā piešķirumu summu samazinās uz \$30,000– \$40,000. Tādā gadījumā, vai Jūs gribētu, ka naudu:			
		Saņemtās	
		balsis	
	Sadalām lieliem, vidējiem un maziem projektiem, kā šogad	169	
	Piešķiram tikai lielajiem projektiem (\$5001–\$10,000)	3	
	Sadalām starp vidējiem un maziem projektiem	26	
	Piešķiram tikai vidējiem projektiem (\$2001–\$5000)	9	
	Piešķiram tikai maziem projektiem (līdz \$2000)	1	
	Sadalām starp lieliem un maziem projektiem	2	
	Sadalām starp lieliem un vidējiem projektiem	42	
B. Vai Jūs atbalstītu maiņu, ka dalībnieki, kas LF noziedojuši starp \$5000 un \$10,000 saņemtu 30 punktu projektu balsošanā, un tie, kas LF noziedojuši \$10,000 vai vairāk saņemtu 40 punktu projektu balsošanā?			
		Saņemtās	
		balsis	
	Jā	113	
	Nē	144	
Līdz 26. oktobrim, 2001. gada LF balsošanā bija piedalījušies 267 balstiesīgo dalībnieku			
Tika saņemtas 14 nederīgas balsošanas lapas, bija 2 nebalstiesīgi dalībnieki, kas iesūtīja balsošanas lapas			

Elisa Freimane
LF revidente

KĀDĀS FRAKCIJĀS DALĀS LF DALĪBNIEKI?

Mēdz teikt, ka sabiedriskos jaunajumos starp latviešiem valda liela uzskatu dažādība – kur sanākot divi latvieši, tur esot vismaz trīs politiskās partijas. Būtu interesanti noskaidrot, cik daudz un kādā veidā šī parādība izpaužas starp Latviešu Fonda dalībniekiem. Lai gan LF koncentrē savu darbu kultūras un izglītības jomās, gadskārtējā projektu balsošanā mums jāizvēlas dažreiz starp ļoti atšķirīgiem pieteikumiem, un savā izvēlē mēs apzināti vai neapzināti izteicam savus uzskatus par LF lomu latviešu izglītības un kultūras politikā. Šai rakstā mēģināsim noskaidrot, vai LF dalībnieku sastāvs ir samērā viengabalains šajos uzskatos un, ja nē, kādās grupās mēs dalāmies un kādi secinājumi no tā izriet.

Analīzes pamatā ir dalībnieku nodotās balsis 2001. gada projektu

balsošanā. Šajā rakstā apskatīsim balsošanu par lieliem projektiem. Kā zināms, katram balsotājam ir 20 punktu, kurus var sadalīt starp pieteiktajiem projektiem ar noteikumu, ka maksimālais punktu skaits jebkuram atsevišķam projektam ir 10 punktu. Analīzei pieejamas bija 264 derīgas balsis un par lielajiem projektiem kopsummā nodotie 5082 punkti. Balsotāju punktu sadalījumus analizējām ar matemātiskās statistikas palīdzību. Pielietojām atšķirīgo grupu meklēšanas algoritmu “k means cluster analysis” kuŗa rezultātā balsotāji iedalīti grupās tā, lai katras grupas punktu sadalījumiem būtu minimāla iekšējā variācija, bet maksimāla variācija, ja salīdzina starp grupām. Citiem vārdiem sakot, algoritms meklēja un arī atrada balsotāju grupas, kas ļoti atšķirīgi rīkojās ar saviem 20 punktiem. Tādas bija sešas:

Grupa Nr. 1

Piešķīra lielajiem projektiem kopā 1085 punktus, vai 21% no kopsummas.

Šai grupā bija 59 balsotāji.

Grupas visvairāk atbalstītie projekti:

Projekta nosaukums	Nodotais punktu skaits	Grupas nodoto punktu %
<i>Memoriāls okupācijas režīma upuriem Krāslavā</i>	212	20%
<i>Dzīvesstāsts "Bij' tādi laiki"</i>	191	18%
<i>Pieminekļa atjaunošana Aizputē</i>	126	12%
Visi pārējie projekti	556	50%

Grupa Nr. 2

Piešķīra lielajiem projektiem kopā 846 punktus, vai 17% no kopsummas.

Šai grupā bija 44 balsotāji.

Grupas visvairāk atbalstītie projekti:

Projekta nosaukums	Nodotais punktu skaits	Grupas nodoto punktu %
<i>Latviešu tautas dziesmas internetā</i>	320	38%
<i>Mūzikālais teātris "Lolitas brīnumputns"</i>	112	13%
<i>Etnografisko tērpu datu baze</i>	68	8%
Visi pārējie projekti	346	41%

Grupa Nr. 3

Piešķīra lielajiem projektiem kopā 930 punktu, vai 18% no kopsummas.

Šai grupā bija 47 balsotāji.

Grupas visvairāk atbalstītie projekti:

Projekta nosaukums	Nodotais punktu skaits	Grupas nodoto punktu %
<i>Vasaras debašu nometne "Latviešai jābūt atvērtai"</i>	392	42%
<i>Mūzikālais teātris "Lolitas brīnumputns"</i>	176	19%
<i>7. Starptautiskais deju festivāls "Enku-drenku"</i>	84	9%
Visi pārējie projekti	278	30%

Grupa Nr. 4

Piešķīra lielajiem projektiem kopā 1380 punktu, vai 27% no kopsummas.

Šai grupā bija 71 balsotājs.

Grupas visvairāk atbalstītie projekti:

Projekta nosaukums	Nodotais punktu skaits	Grupas nodoto punktu %
<i>Mūzikālais teātris "Lolitas brīnumputns"</i>	701	51%
<i>Latviešu tautas dziesmas internetā</i>	249	18%
<i>Etnografisko tērpu datu baze</i>	75	5%
Visi pārējie projekti	355	26%

Grupa Nr. 5

Piešķīra lielajiem projektiem kopā 282 punktus, vai 6% no kopsummas.

Šai grupā bija 15 balsotāju.

Grupas visvairāk atbalstītie projekti:

Projekta nosaukums	Nodotais punktu skaits	Grupas nodoto punktu %
<i>Mūzikālais teātris "Lolitas brīnumputns"</i>	101	36%
<i>CD "Latviešu mūsdienu komponistu sōlodziesmas"</i>	93	33%
<i>Latviešu tautas dziesmas internetā</i>	54	19%
Visi pārējie projekti	34	12%

Grupa Nr. 6

Piešķīra lielajiem projektiem kopā 559 punktus, vai 11% no kopsummas.

Šai grupā bija 28 balsotāji.

Grupas visvairāk atbalstītie projekti:

Projekta nosaukums	Nodotais punktu skaits	Grupas nodoto punktu %
<i>Ziemeļkurzemes lauku sēta</i>	120	21%
<i>Apriķu novada mūzejs un Dzintares pilskalns</i>	71	13%
<i>Latviešu tautas dziesmas internetā</i>	54	10%
Visi pārējie projekti	314	56%

No pirmā acu uzmetiena, ir ievērojamas dažas interesantas lietas. Trešā un ceturtā

grupa, piemēram, gandrīz pusi no saviem punktiem piešķīra vienam projek-

tam, kurpretim pārējās grupas savus punktus sadalīja mazākās "porcijās". Pirmā grupa gandrīz pusi no saviem punktiem atvēlēja projektiem, kas saistās ar okupācijas temu vai cīņu pret to, bet piektā grupa divas trešdaļas no saviem punktiem piešķīra mūzikas projektiem.

- Okupācijas tēma
- Mūzika
- Folkloras (ieskaita Tautas dziesmas internetā)
- Jaunatnes audzināšana
- Visi citi (te ietilpst Bānīša svētki, Privāto vidusskolu vēsture, un J. Kalnmaļa gleznu izstāde)

Šķiet, ka mēs varētu izvirzīt hipotēzi, ka grupām ir atšķirīgas prioritātes attiecībā uz LF atbalstāmiem projektu tiem. Lai šo hipotēzi tālāk izpētītu, apskatīsim katras grupas punktu sadalījumu pa sekojošām projektu kategorijām:

Grupas Nr.	Grupas punktu % katrai projektu kategorijai					Kopā
	Okupācija	Mūzika	Folkloras	Jaunatne	Citi	
1	49%	10%	30%	7%	5%	100%
2	13%	15%	62%	8%	3%	100%
3	10%	22%	19%	44%	5%	100%
4	8%	51%	30%	7%	4%	100%
5	2%	69%	27%	0%	2%	100%
6	9%	7%	66%	14%	4%	100%

No šīs tabules izriet, ka mūsu hipotēze ir vismaz daļēji pamatota faktos. Otrai un sestai grupai ir līdzīgs punktu sadalījums pa kategorijām. To pašu varētu teikt par ceturto un piekto grupu. Toties, pirmajai un trešajai grupai

punktu sadalījums ir citādāks nekā pārējām grupām. Mēs varētu tālāk secināt, ka LF balsotāji pēdējā projektu balsošanā dalījās vismaz četrās "frakcijās" un katrai frakcijai bija cita prioritāte:

Frakcijas prioritāte	Grupas Nr.	Balsotāju skaits	Balsotāju %
Okupācijas tēmas risinājums	1	59	22%
Folkloras	2, 6	72	27%
Jaunatnes audzināšana	3	47	18%
Mūzika	4, 5	86	33%

Te būtu jāpiezīmē, ka Grupa Nr. 2 Folkloras frakcijā ievērojamu skaitu no saviem punktiem (13%) piešķīra "Lolitas brīnumputna" izrādei. Ievērosim arī, ka ceturto no piektās grupas atšķīrās ar to, ka piektā grupa bija vienīgā, kas ar lielu punktu skaitu (33%) atbalstīja Latviešu mūsdienu komponistu solodziesmu kompaktdisku. Šīs "frakcijas" nav pilnībā viengabalainas. To dalībniekiem ir līdzīgi uzskati par atbalstāmiem projektu

tiem, bet tas nenozīmē, ka visi frakcijas dalībnieki vienmēr balsos par tiem pašiem atsevišķiem projektiem.

Kā vērojams politiskā dzīvē, vienprātību panākt un stabīlu valdību izveidot no daudzām mazām frakcijām ir grūti. Vai Latviešu fondam nav līdzīga problēma? Ja frakcijas par atbalstāmiem projektiem nevar vienoties, vai netiek apdraudēta LF projektu izraudzīšanas procesa integritāte?

Lai šo jautājumu atbildētu, konstatēsim, vai 2001. gada projektu balsošanā jebkuras balsotāju grupas prioritātes maza balsu skaita dēļ tika ignorētas. Ja kādas grupas izvēlētie projekti nesaņem piešķirumus un tas atkārtojas gadu pēc gada, varētu sagaidīt

ka šī grupa ar laiku distancētos no LF darba vai arī no LF izstātos.

Tabulā uzrādīts, vai katras grupas pirmais, otrais vai trešais projekts (pēc nodoto punktu skaita) saņēma piešķirumu vai ne:

Grupas Nr.	Projekts # 1	Projekts # 2	Projekts # 3
1	Jā	Jā	Nē
2	Jā	Jā	Nē
3	Jā	Jā	Nē
4	Jā	Jā	Nē
5	Jā	Nē	Jā
6	Nē	Nē	Jā
Visas	Jā	Jā	Jā

Kā redzams, sestās grupas projektu izvēlei sekmējās vissliktāk. Atbalstu nesaņēma divi ar tautisko mantojumu saistīti projekti, par kuriem šī grupa bija devusi savu punktu trešo daļu. Taču sestās grupas trešā vietā bija projekts, kas ierindojās vairāku citu grupu pirmajā trijniekā un tika iebalsots.

Šādu analīzi veicam pirmo reizi un tamdēļ nevaram salīdzināt 2001. gada rezultātus ar iepriekšējiem gadiem. Varām tomēr secināt, ka folkloristiski noskaņotiem LF dalībniekiem nevajadzētu savu punktu kopsummu sadalīt daudzās mazās daļās, bet drīzāk izvēlēties divus vai trīs atbalstāmus projektus un tiem piešķirt maksimāli atļauto punktu skaitu. Šādu pieeju sekmīgi piekopa trešā grupa. Trešās grupas visvairāk atbalstītais projekts neparādījās nevienas citas grupas pirmajā trijniekā un tomēr tam pietika punktu piešķirumam.

Ir, tāpat, viena LF balsotāju grupa, kas sastādīja apmēram 11% no 2001. g. balsotājiem, un kuŗa varētu izjust vilšanos par balsošanas rezultātiem. Jāņem vērā, ka visās citās grupās divi no trīs visvairāk atbalstītajiem projektiem saņēma naudu. Ir iespējams, ka citu gadu

folkloras projekti spēs pievilkt citu grupu balsotājus. Esmu optimists šai ziņā un nedomāju, ka viena gada iznākuma dēļ Latviešu Fonds zaudētu dalībniekus.

Varbūt lasītāji nebūs pārsteigti, ka esam atklājuši tendenci LF balsotājiem dalīties sava veida frakcijās. Būtu interesanti uzzināt kaut ko vairāk par frakciju sastāvu, taču LF projektu balsojums notiek aizklātā veidā un nav iespējams savienot atsevišķu balsi ar jebkāda veida papildus informāciju par attiecīgo balsotāju, piem. vecumu, dzimumu, dzīves vietu, citām interesēm, utt. Vienīgais ziņu avots šai sakarībā esam mēs paši. Ja iepazīsimies ar pašu prioritātēm projektu izvēlē, varbūt labāk sapratīsim sev līdzīgi domājošos un sāksim arī izprast, cik lielas un kādas ir atšķirības starp mums un citādi domājošiem. Tas demokrātiski veidotai un vadītai organizācijai kā Latviešu Fondam var nākt tikai par labu.

Uģis Sprūdžs, 2002. gada 29. janvārī.
(Sīkāku informāciju par rakstā izmantoto metodi un pilnus analīzes rezultātus var pieprasīt, uzrakstot e-pastu uz adresi: priekssedis@latviesufonds.org)